
Et tilfeldig møte i en heis

TIDLIGERE I TIDSSKRIFTET

JULIE DIDRIKSEN

julie.didriksen@tidsskriftet.no

I dag er det nok mange som tenker på kaken før de tenker på mennesket, men for drøye hundre år siden var Sarah Bernhardt en av verdens mest kjente skuespillerinner. Hun gikk etter hvert under tilnavnet Den guddommelige Sarah, og hadde store hovedroller på scener over hele verden. Da kan vi kanskje anta at den unge nordmannen Ragnvald Ingebrigtsen fikk seg en overraskelse da han gikk inn i en heis der hun allerede befant seg. Ingebrigtsen, som i dag regnes som en pioner på forskjellige teknikker innen kirurgi, var i New York for å studere nevrokirurgi. Samtalen i heisen gikk, og det er historien om hvordan den franske skuespillerinnen fant veien inn på operasjonsstuen. Dette fotografiet var på forsiden av Tidsskriftet nr. 6 i 1988, og under følger beskrivelsen som sto på trykk den gangen (Tidsskr Nor Lægeforen 1988; 108: V).

Sarah Bernhardt ved operasjonsbordet

Forsidebildet denne gang er en kuriositet. Damen midt på bildet er Sarah Bernhardt (1844–1923), en av tidenes mest tiljublete skuespillerinner, her i en høyst autentisk operasjonssal på operatørens plass. Og halvt med på bildet, i bakgrunnen til venstre, skimtes Ragnvald Ingebrigtsen (1882–1975), ung norsk kirurg.

Ingebrigtsen hadde et studieopphold ved Rockefeller Institute for Medical Research i New York (opprettet 1901) i årene 1911–13. En dag bega det seg slik at han skulle ta heisen, og i denne heisen befant seg tilfeldigvis den verdensberømte Sarah Bernhardt. De kom i snakk og enden på samtalen ble at skuespillerinnen gjerne ville være med ved en ekte operasjon. Dette ble arrangert, noen tok et bilde – og her er det, stilt til disposisjon av skuespillerinnen Gøril Havrevold, som har det etter sin mann, den senere professor Ragnvald Ingebrigtsen.

Når bildet er tatt? Det er udatert, men la oss gjette på ca. 1913. Sarah Bernhardt hadde nemlig skadet sitt høyre kne i 1905 under en Tosca-forestilling. Denne kneskaden førte til at hun måtte amputere benet i 1915 på grunn av gangren. Hun fortsatte likevel ufortrødent sin karriere, men mest i roller som kunne spilles sittende. På bildet ser vi henne stående. Med sine langvarige plager bak seg og kanskje allerede utsikter til å måtte gjennomgå en operasjon, var det kanskje ikke så rart at hun ønsket å se en operasjon?

Øivind Larsen

Publisert: 13. november 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0873
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.